

25.1.2022

Julkinen

JulkiCT

Marjukka Saarijärvi

Digitalisaation edistämisen ohjelman ohjausryhmä

Aika	25.1.2022 klo 13.30–15.30	
Paikka	Teams	
Osallistujat	Maria Nikkilä Marko Puttonen Sanna Savolainen Sirpa Alitalo Eero Konttaniemi Tomi Kytölä Ville Mäenpää Mikko Lehtisalo Juha Lempiäinen Jaana Nevalainen Pekka Rehn Minna Lohtander Paula Sundqvist Vähä-Erkkilä Ari Joonas Mikkilä	tietohallintoneuvos, VM (pj) kehittämisojohtaja, VM (vpj) johtaja, Verohallinto teollisuusneuvos, TEM tietohallintojohtaja, Migri erityisasiantuntija, OKM tietohallintopäällikkö, Vantaan kaupunki erityisasiantuntija, ORK asiakaspalvelupäällikkö, Tulli erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ylivohtaja, asiakkaat, DVV erityisasiantuntija, STM hyvinvointikoordinaattori, Parainen tietohallintopäällikkö, Kela Digi- ja koulutusasioiden päällikkö, SY
Sihteeristö	Marjukka Saarijärvi Petteri Ohvo Heli Hänninen Päivi Anttila	ohjelmapäällikkö, VM hankepäällikkö, VM erityisasiantuntija, VM hankekoordinaattori, VM
Erikseen kutsuttuna	Mia Toivanen Tiina Lokka-Lepistö	Owalgroup erityisasiantuntija, VM
Poissa	Arto Holopainen Juha Antila Jaakko Rinne Jouni Hynynen Matti Lampo	innovaatiopäällikkö, Kuopion kaupunki tietohallintojohtaja, Ruokavirasto asiakkuusjohtaja, Ruokavirasto IT-asiantuntija, ARA tietohallintojohtaja, Vantaan kaupunki

Maaria Toikka
Ismo Parviainen
Katri-Leena Launis

johtava asiantuntija, Traficom
johtava asiantuntija, SM
johdon konsultti, Kela

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (*Maria Nikkilä*) (liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

2. Digiohjelman väliarvioinnin tulokset (liitteet 2a ja b)

Mia Toivanen esitteli Digiohjelman väliarvioinnin yhteenvetoa ja havaintoja tuloksista. Väliarviointien tulosten ja toimenpidesuosituksen perusteella kehitetään toimintaa ja parannetaan vaikuttavuutta. Arviointityö on kaksivaiheinen, ja seuraava arviointi toteutetaan loppuvuonna 2022. Loppuarvioinnissa huomioidaan väliarvioinnin tulokset, suositukset ja niiden toteutuminen.

Digiohjelman avulla on saatu tärkeää tietoa digitalisaation etenemisestä mutta viestintää ja yhteistyötä tarvitaan lisää. Ohjelmassa toteutetut toimenpiteet ovat olleet onnistuneita, sillä niillä on pystytty keräämään tärkeää tietoa digitalisaation etenemisestä ja esteistä. Kartoitukset ovat paljastaneet digitalisoinnin odotettua heikomman tilanteen ja sen, etteivät palvelut ole kaikilta osin lainsäädännön vaatimalla tasolla. Lainsäädännön kehittämisen huomioiminen alusta lähtien on ollut onnistunut valinta. Ohjelman toimenpiteet luovat välttämättömiä edellytyksiä palvelutuotannon digitalisoinnille, mutta ne eivät kuitenkaan ole olleet riittäviä ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi arvioinnissa suositellaan suunnittelemaan ohjelman päättymisen jälkeistä aikaa, jotta ohjelman toimenpiteiden jatkuvuus voidaan turvata. Ohjelman tunnettuutta olisi mahdollista lisätä entisestään ohjelman loppua kohden mentäessä.

Arvioinnissa suositellaan tiivistämään yhteistyötä valtiovarainministeriön sisällä eri yksiköiden, ohjelmien ja muiden toimenpiteiden välillä sekä kuntien ja valtionhallinnon organisaatioiden kanssa. Myös ohjelman ohjausryhmän työskentelyä tulisi tehostaa. Yhteistyötä voitaisiin hyödyntää viestinnässä. Viestinnälle tulisi suunnitella selvät kärjet, ja sanomat ja kanavat suunnitella yhdessä varsinaisten muutoksen tekijöiden eli valtionhallinnon organisaatioiden ja kuntien kanssa.

Erityisesti pienille kunnille tulisi antaa tukea palveluntuotannon digitalisoinnissa. Osittain haasteeseen vastaavat jo toteutetut asiantuntijatuken toimenpiteet, joita tulisi ohjelmassa jatkaa. Digitalisaation edistäjien verkoston toimintaa suositellaan priorisoitavan, sillä verkoston avulla voitaisiin tukea viestintää ja jakaa tuloksia.

Käydyssä keskustelussa lisättiin, että tulee huomioida tarpeet ja mahdolliset kehittämistoimenpiteet, mitä seuraavalla hallituskaudella voitaisiin edistää. Kuntakenttä alkaa olla entistä vahvemmin keskeinen toimija julkisten palvelujen tarjoamisessa, joten on tärkeää, millä tavalla pystytään tukemaan kuntasektorin tuomista digitaaliseen ympäristöön sekä kansalaiselle että yrityksille. Tarvitaan entistä enemmän konkreettista ja yhteistekemistä.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Puheenjohtaja esitti, että seuraavaan kokoukseen ohjausryhmän jäsenet toisivat tiedoksi kukin omasta näkökulmastaan, mitä haluttaisiin säilyttää tai jatkaa nykyisestä hallitusohjelmasta ja mitä uutta pyrittäisiin viemään seuraavaan. Lisäksi jatkossa kiinnitetään yhdessä huomiota ohjausryhmätyöskentelyn aktivointiin.

3. Digiohjelman toimintasuunnitelma 2022 ja tarkennetut tavoitteet (liite 3)

Marjukka Saarijärvi esittelijänä.

Ohjelmassa toteutetut selvitykset osoittavat, että tavoite julkisen palvelutarjonnan kattavasta tarjoamisesta kansalaisille ja yrityksille digitaalisessa palvelukanavassa on epärealistista saavuttaa vuoteen 2023 mennessä. Palvelutarjonnan tilanne on oletettua puutteellisempi, ja esim. yrityksille suunnattujen palvelujen kattava ja asiakaslähtöinen toteuttaminen digikanavaan vie tätä enemmän aikaa. Sen vuoksi toimintasuunnitelmaan on tarkennettu seuraavat tavoitteet:

- *Luku 4.* Jokaisen kuvatus ohjelman toimenpiteen toteuttamiseen vuonna 2022 sisältyy myös sen suunnittelu, miten kyseinen tekeminen ja tänä vuonna saavutettavien tulosten hyödyntäminen voisi jatkaa Digiohjelman päätyttyä.
- *Lisätty luku 4.6.* arvioinnin suositukset. Väliarviointi valmistui joulukuussa 2021, ja se julkaistaan ohjelman verkkosivulla. Arvioinnista julkaistaan myös tiedote.
- *Luku 7.* viestintää tarkennettu viestintäasiantuntijoiden toimesta. Viestinnällä tuetaan hallitusohjelman isojen uudistusten, kuten Digitalisaation edistämisen ohjelman toteuttamista. Viestinnällä tehdään näkyväksi ohjelman tavoitteita ja toimintaa sekä rakennetaan ja ylläpidetään suhteita sidosryhmiin ja yleisöihin. Viestinnällä toteutetaan ohjelman viestintäsuunnitelmaan sisältyviä toimenpiteitä ja hyödynnetään toimenpidekohtaisesti eri valtiovarainministeriön viestintäkanavia. Vuonna 2021 toteutetun väliarvioinnin kehittämissuosituksen

perusteella tavoitteena on vuonna 2022 kehittää viestintää ja esimerkiksi koota yhteen viestintäverkosto, joka koostuu ohjelman viestinnän kannalta keskeisistä yhteistyökumppaneista. Lisäksi tavoitteena on päivittää ohjelman ydinviestit palvelemaan paremmin ohjelman tavoitteita ja nykyistä vaihetta. Ohjelman ydinviestejä hyödynnetään osana eri operatiivisia viestintätoimenpiteitä. Ohjelman viestintäsuunnitelmassa eritellään tarkemmin viestinnän toimenpiteet ja tavoitteet. Lisäksi ohjelmatiimillä on päivittyvä viestintäkalenteri. Päivitetty viestintäsuunnitelma käsitellään seuraavassa ohjausryhmässä.

Käydyssä keskustelussa lisättiin, että YritydDigin osalta toimintasuunnitelmaan voisi lisätä, että pyritään tekemään yhteiskartoitusta niistä toimista, jotka voisi syöttää seuraavalle hallituskaudelle. Asiaa käsitellään tarkemmin YritysDigin hankeryhmässä.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Tarkennetaan muotoilut toimintasuunnitelmaan ja tuodaan ohjausryhmän käsittelyyn sähköpostimenettelyllä.

4. Digiohjelman tilanneraportti (liite 4)

Marjukka Saarijärvi esitteli Digiohjelman tilanneraportin.

Toteutus edennyt suunnitellusti (60 %), osa YritysDigi-hankkeen toimenpiteistä jäi toteutumatta vuonna 2021. DVV:n ohjelmassa toteuttamat projektit Yritysten ja yhteisöjen digitukihanke, Suomi.fi jatkokehitys & palvelulaadun työkalut sekä asiantuntijatuen pilotointi valmistuneet tavoitteiden mukaisina.

Keskeiset aikaansaannokset raportointikaudella. Ohjelman väliarviointi valmistui, suositusten huomiointi käynnistetty. Digituen alueellisten koordinaatiohankkeiden maksatuspäätökset, DVV:n projektit valmistuivat. Palvelulaadun työkalut valittu Ranskan pj. kauden TechForGovernment sessioon, ja myös jatkopaikka varmistui. Asiantuntijatuen pilotoinnin tulosten arviointi, toimintamallin laatiminen ja esitys jatkotoimista. Lainsäädännön tilannekuva valmistui. Digipalvelulain toimeenpanon seurantakysely avattiin, Digin vaikuttavuuden tilannekuvan 13.12. julkistus, Digin edistäjien verkostotapaaminen 14.1. Ohjelman toteutustuen tarjouskilpailu ja ohjelman toimintasuunnitelmaluonnos (2022)

Keskeiset tehtävät seuraavalla raportointikaudella ovat toimintasuunnitelman 2022 viimeistely, väliarvioinnin tulosten käsittely ja suositusten huomiointi ja toimintakertomus vuodelle 2021. Digituen toimintamallin pilotoinnin ohjaus, Digin vaikuttavuuden tilannekuvatyön tehtävät, seuraavan julkaisun valmistelu ja projektin tulosten kokoava valmistelu hyödynnettäväksi mm. digikompassityössä. YritydDigin toimia, mm. 'Best Practicesä –koonti. Tuloskoonti digipalvelulain

toimeenpanon kyselystä. Lainsäädäntöryhmän mm. hyvien käytäntöjen käsikirjan laatiminen. Digin edistäjien verkostotapaamiset 4.2. ja 4.3. Ohjelmaohry 29.3. Ohjelman verkostopäivä ja digin tilannekuvajulkistus 15.3.

Päätös: Otetiin tiedoksi.

5. Lainsäädännön tilannekatsaus (liite 5)

Tiina Lokka-Lepistö esittelijänä.

Syksy ja alkuvuosi on käytetty uudelleenorganisointiin sekä aktiiviseen viestintään ryhmän olemassaolosta. Vuoden 2022 alusta on saatu aloitettu tekeminen uudella jaolla kolmen alatyöryhmän kautta ja tavoitteet tälle vuodelle on asetettu.

Lainsäädäntötyöryhmän tehtävänä on päivittää tilannekuvaa digiasiointiin liittyvästä lainsäädännöstä, tuottaa käsikirjaa hyvistä käytännöistä ja tunnistaa digiasioinnin estäviä lakeja. Selvitystyö on käynnissä alatyöryhmissä kevään 2022, syksy käytetään jatkotyöstöön ja julkaisujen valmisteluun. Tuotoksena esitetään raportti työryhmän näkemyksistä digiasioinnin tilasta ja sen edistämiseksi tarvittavista toimista. Kannanottoja tullaan tuomaan myös ohjausryhmän käsittelyyn, etenkin kun kyse on laajemmista kokonaisuuksista. Tilannekuva on julkaistu joulukuussa 2021 Suomidigi-sivustolla. Hyödynnetään myös Digipalvelulain toimeenpanokyselyä sekä saavutettavuusvalvonnan raporttia. Digipalvelulain kyselyyn on tullut vastauksia 187 kpl. Kyselyn tuloksia tullaan vertaamaan edellisten vuosien kyselyihin sekä Etelä-Suomen AVI:n saavutettavuusraporttiin.

Päätös: Otettiin tiedoksi.

6. Yhteenveto Digtuen alueellisista koordinaatiohankkeista (liite 6)

Heli Hänninen esittelijänä.

Rahoituspäätöksiä tehtiin 10/2020 yhteensä 14 kpl. Kaikki rahoituspäätökset saaneet maakunnat käynnistivät digituki-hankkeen.

Hyvinvointialueiden rooli digituen edistäjänä alkaa näkyä. Kohderyhmittäin toteutettu digituki auttoi sitouttamaan digitukijoita verkostoon. On kuitenkin huoli siitä, pysykö verkosto yllä, kun koordinoituvastuu siirtyy pois alueilta. Toimijoiden heterogeenisuus vaikeuttaa toimintamallien yhteiskehittämistä ja heikentää digituen saamisen varmuutta. Helsingissä on käynnissä kotiin vietävän tuen kehittämistyö yhdessä Helsinki Mission kanssa, asiasta kuullaan enemmän 15.3.

verkostopäivässä. Päijät-Häme on mukana pilottimaakuntana valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksessa.

DVV:lle on myönnetty Digitalisaation edistämisen ohjelmasta 1,8 miljoonaa euroa digituen valtakunnallisen, vakiinnutettavan toimintamallin kehittämiseen ja pilotointiin vuodelle 2022. Vuoden 2022 loppuun mennessä valmistuu digituen tiekartta ja toimintamalli vuosille 2023-2026. Lisäksi on tehty esitys julkisen talouden suunnitelmaan 2023-2026 toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Digituen kehittämisessä huomioidaan sekä kansalaisten että elinkeinotoimintaa harjoittavien erilaiset digituen tarpeet. DVV:llä on valmistumassa kunnille suunnattu koulutus Digitukeen liittyen, josta on myös tulossa puheenvuoro 15.3.

Päätös: Otettiin tiedoksi.

7. Asiantuntijatuen pilottien tulokset ja esitykset toiminnan jatkosuunnitelmiksi vuodelle 2022 (liite 7)

Heli Hänninen ja Marjukka Saarijärvi esittelijöinä. Hakemuksia saatiin 13 kpl, joista valittiin neljä pilottia.

Sujuvaa asiointia pellon laidalta, Ruokavirasto ja ELY-keskukset.

Kehittämiseen otettiin mukaan luomuviljelijät, saatiin asiakaslähtöisen kehittämisen malli. Malli otettu osaksi Salli –järjestelmän kehittämisprosessia. Johto on ollut vahvasti tekemisen tukena.

Muutos tarvitsee aitoa empatiaa, Oikeusrekisterikeskus ja oikeusministeriö.

Tässä haastettiin kaikki Oikeusrekisterin sektorit. Asiakkaasta ei ollut lähtötilanteessa yhteistä käsitystä. Työstösessioiden kautta asiakas (löytöretki & ymmärryskortti) otetaan mukaan visio- ja strategiatyöhön, tulee osaksi kaikkea kehittämistä.

Puolesta-asiointi sähköisissä palveluissa, Kuntapalvelut digitarjottimella, Sipoo.

Ovat ratkaisseet itse helpot asiat, vaikeisiin tarvittiin asiantuntijatukea. Useita kaupunkeja mukana. Prosessissa ratkottiin kuntien puolesta asiointiin haasteita osana sähköisen asiointin palveluja. Samanaikaisesti DVV:lä oli kuntapuolen tekemistä Valtuuksissa, ja ne linkitettiin toisiinsa. Kuntatoimijat ovat yksin digitalisaatiohaasteissa, ei ole selkeitä linjauksia kuka lähtisi ohjeistamaan kuntia.

Yhteistyöstä elinvoimaa, Kymenlaakso.

Sekä yritysasiakkaat että kuntatoimijat kokivat, etteivät ymmärrä toistensa tarpeita, jolloin myös tarpeisiin vastaava palvelukehitys on haasteellista. Asiantuntijatuen avulla tarkasteltiin mm. digitaalista palveluhakemistoa selkiyttämisen tukena.

Asiantuntijatuen viestintää on tehty DVV:n näkökulmista. Digiohjelman tilaisuuksissa ja organisaatioilla on ollut myös omaa viestintää. Haasteena miten jaetaan kaikki tieto ja tekeminen jatkokäyttöön.

Lopputuloksena kehittämiskokonaisuus saa perustellun näkemyksen kehittämiskokonaisuudesta ja jatkosuositukset kokonaisuuden ratkaisemiseksi. Asiantuntijatuki tuo organisaatioille apua digikehittämiseen, sujuvoittaa ja parantaa niin organisaation prosesseja, kun vahvistaa asiakashyötyjä. Asiantuntijatuki keskittyy muutoksen tukemiseen, tarvittavien asiantuntijoiden hyödyntämiseen ja asiakkaiden näkökulmien tuomiseen kehittämisen keskiöön organisaation tai verkoston tavoitteiden rinnalle. Työskentelyn aikana voi syntyä esimerkiksi palvelun prototyyppi, asiakasymmärrykseen ja -tarpeisiin pohjautuva analyysi, sidosryhmäkarta, tulevaisuus- ja ennakointityön skenaario jne. Projektissa ei synny teknistä toteutusta, integraatioita, rajapintoja tai käyttöliittymäsuunnitelmaa, eikä teknistä vaatimusmääritelmää hankinnan kilpailuttamiseksi.

Keskustelussa kysyttiin, miten esitetty asiantuntijatuen konsepti eroaa DVV:n nykyisestä palvelumuotoilun asiantuntijapalvelusta (D9)? Onko pilottien tarkoituksena laajentaa/kehittää olemassa olevaa DVV:n palvelua vaiko rakentaa sen rinnalle jotain uutta? Keskustelussa vastattiin, että D9-toiminnan ollessa maksullista sen hyödyntäjille, on tämä nykyisellään määräaikainen asiantuntijatuki maksutonta sen saajalle. Asiantuntijatuella halutaan tavoittaa erityisesti niitä tahoja, joilla on resursseihin ja osaamiseen liittyviä haasteita kansallisten digitavoitteiden toteuttamisessa ja osallistumisessa yhteiseen tekemiseen. Asiantuntijatuessa hyödynnetään DVV:n palvelumuotoilun asiantuntemusta, mutta hakijoiden, esimerkiksi kuntien esittämien haasteiden ratkaisemisessa tarvitaan myös muuta kuin tätä osaamista.

Keskustelussa täydennettiin, että monitoimijaympäristössä tapahtuva kehittäminen on vaikeaa, mm. luvat ja valvontahankkeessa on havaittu samoja haasteita. Ratkaistavana vaikuttavuus ja miten hyväksi havaitut käytännöt saadaan muutosjohtamisen välineeksi.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Jatkoevästyksiksi olisi tarpeellista huomioida toistettavuutta ja vaikuttavuutta sekä hyötyjen jakamista laajemmin kuin rahoitettavien kohteiden osalta. Jatketaan valmistelua esitetyllä tavalla mutta pohdittavaksi, miten pystyttäisiin levittämään hyviä käytäntöjä laajemmin.

8. Muut asiat (Maria Nikkilä)

- Puheenjohtaja esitti toiveen, että ohjausryhmän jäsenet voisivat esittää toiveita käynnissä olevista kehittämishankkeista tai muita toiveita mitä haluttaisiin ottaa tulevissa ohjausryhmän kokouksissa esille.
- [15.3.2022 klo 12.15-15-15 Digiohjelman verkostotilaisuus ja digin vaikuttavuuden tilannekuvajulkistus](#)
- Seuraavat kokoukset: 29.3.,10.5.,14.6.,8.9.,25.10.,15.12. klo 13.30-15.30.

9. Kokouksen päättäminen (*Maria Nikkilä*)

Kokous päättyi klo 15.29.

Liitteet

- Liite 1 Edellisen kokouksen pöytäkirja
- Liitteet 2a ja b Digiohjelman väliarvioinnin loppuraportti
- Liite 3 Digiohjelman toimintasuunnitelma 2022
- Liite 4 Digiohjelman tilanneraportti
- Liite 5 Lainsäädännön tilannekatsaus
- Liite 6 Yhteenveto Digituen alueellisista koordinaatiohankkeista
- Liite 7 Asiantuntijatuen pilottien tulokset ja esitykset toiminnan jatkosuunnitelmat